

HRVATSKI SABOR
ZASTUPNICA DALIJA OREŠKOVIĆ

P.Z. br. 182/16

Zagreb, 21. travnja 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Amandmani na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, P.Z. br. 182

Temeljem članka 196. Poslovnika Hrvatskoga sabora, na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, P.Z. br. 182, podnosim sljedeće

A M A N D M A N E

Amandman I.

U članku 13. stavak 4. izvornog članka 29. mijenja se i glasi:

„(4) Ministarstvo nadležno za poslove upravljanja državnom imovinom ustrojava i vodi sveobuhvatne podatke o svim oblicima poljoprivrednog zemljišta. Podaci o poljoprivrednom zemljištu ustrojavaju se, vode i javno objavljuju u obliku javno dostupnog registra. Podaci o poljoprivrednom zemljištu sadrže podatke kojima se opisuje sama nekretnina (podaci o katastarskoj čestici, zemljišno-knjižni podaci, površina, lokacija, stanje u naravi), kao i podatke o tome kome je i na temelju kojeg akta nekretnina dodijeljena na korištenje, podatke o iznosu naknade koju je korisnik dužan plaćati, podatke o tome koji iznosi su naplaćeni te koje radnje su i od strane kojeg tijela poduzete radi naplate naknade za korištenje, te podatke o postupcima koji su u tijeku u provedbi planova upravljanja i davanja na korištenje poljoprivrednog zemljišta. U javnom registru javno se objavljuju i dostupni su relevantni akti koji su doneseni u postupcima koji se odnose na upravljanje, održavanje, ulaganje, promjene planova, davanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta. Na podatke o korisnicima poljoprivrednog zemljišta koji se upisuju i objavljuju u javnom registru ne odnose se odredbe drugih zakona o zaštiti osobnih podataka.

Jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb i Ministarstvo, dužni su bez odgode dostaviti sve raspoložive podatke i informacije o poljoprivrednom zemljištu o kojem su ovlašteni upravljati i odgovorni voditi brigu, nadležnim tijelima radi provedbe odgovarajućih upisa u javne registre i poduzimanja drugih potrebnih radnji radi zaštite javnih interesa.“

Obrazloženje:

Upravljanje prostorom jedan je od temelja upravljanja državom. Među imovinom koja je u javnom vlasništvu, u državnom vlasništvu i predstavlja vitalan resurs od posebnog javnog i državnog značaja te stoga zaslužuje osobitu skrb je i poljoprivredno zemljište. Među problemima koji su do sada sputavali razvoj i korištenje nacionalnih resursa za ostvarivanje vitalnih nacionalnih interesa je netransparentan, i krivo osmišljen model upravljanja i dodjele na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske. Prilikom svake dodjele poljoprivrednog resursa kao bitnog javnog i državnog resursa, postoji širok prostor za pogodovanja, a time i visok korupcijski rizik. Bez ustrojavanja javnog dostupnog registra u kojem će biti sadržani svi podatci o svim oblicima i vrstama poljoprivrednog zemljišta, zajedno sa podacima o korisnicima, uz prikaz dokumentacije o postupku dodjele te podatke iz kojih javnost može kontrolirati uplaćuju li se iznosi naknade za korištenje na zakonit i propisan način, ciljevi stavljanja u funkciju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske neće i ne mogu biti ostvareni. Ustrojavanje javno dostupnog resursa, spriječilo bi koruptivne pojave kojima smo svjedoci u praksi, te bi se uspostavila država reda, jasnih pravila koji podršku daju onima koji privređuju i time ostvaruju kako osobni, ali ujedno i širi, društveni prosperitet i razvoj. Ustrojavanje i objava podataka u javnim registrima ima antikorupcijski učinak i jača demokratske standarde te povjerenje građana u tijela javne vlasti.

Amandman II.

U članku 15. stavci 20., 21., 22., 23., 24., i 27 izvornog članka 31. brišu se.

Obrazloženje:

U obrazloženju razloga zbog kojih se donose predložene izmjene i dopune donose zato jer je u praksi uočeno da propisano postupanje kojim se provodi raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države treba pojednostaviti i olakšati te učiniti ekonomičnijim postupak nadzora nad izvršavanjem obveza iz ugovora o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u državnom vlasništvu. Takvi ciljevi ne mogu se ostvariti ukoliko se zadrži postojeći provedbeni model, koji se na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a dijelom i na razini resornog ministarstva, oslanja na nekoliko povjerenstava kao ad hoc tijela. Hrvatska nužno mora krenuti putem ustrojavanja stalnih provedbenih tijela / odjela, uprava, sektora, te jačati njihove profesionalne kapacitete, provedbeno iskustvo te stvarati ujednačenu, provedbenu praksu. Kroz čitav Zakon o poljoprivrednom zemljištu, u provedbenom dijelu dodjele poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, postupak se oslanja na nekoliko različitih povjerenstava, povjerenstvo za zakup, povjerenstvo za prodaju, povjerenstvo za stupanje u posjed i dr. Pored navedenog, na temelju drugih zakona, primjerice Zakona o komasaciji, postoje i druga povjerenstva kao ad hoc tijela, poput povjerenstva za komasaciju. Takav model u izravnoj je suprotnosti sa staranjem profesionalne, učinkovite, ekonomične i racionalne javne uprave, stoga ga u potpunosti treba napustiti. Nakon donošenja Plana raspolaganja s poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu i donošenja drugih odluka koje su u nadležnosti predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ostale radnje trebali bi provoditi za to formirani upravni odjeli, unutar ureda za opće i pravne poslove ili nekog drugog odgovarajućeg ureda. U slučaju nepostojanja potrebnih kapaciteta na razini pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, takvi odjeli / tijela mogu se formirati kao zajednički za nekoliko jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s posebnim zakonima (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi kojima se predviđa takva mogućnost. Formiranje povjerenstva za zakup te drugih povjerenstava u okviru ovog zakona, slabi se učinkovitost ostvarivanja ciljeva koji se žele ostvariti davanjem poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na uporabu i korištenje fizičkim i pravnim osobama.

Amandman III.

U članku 22. stavak 9. izvornog članka 43. mijenja se i glasi:

„(9) Podatak o prestanku ili raskidu ugovora o zakupu upisuje se bez odgode u sve evidencije i javne registre u kojima se vode podatci o poljoprivrednom zemljištu i načinu njegova korištenja. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te druga tijela koja steknu saznanja o okolnostima iz kojih proizlazi prestanak ili raskid ugovora o zakupu ili raspolažu s dokumentacijom iz koje proizlaze ove okolnosti, dužne su bez odgode obavijest o tome dostaviti tijelu koje ustrojava i vodi evidencije i javni registar poljoprivrednog zemljišta, a odgovarajući upisi provode se neposredno po zaprimanju obavijesti i dokumentacije.“

Obrazloženje:

Učinkovita kontrola naplate naknade za korištenje i zakonitosti korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a time i zaštita javnog i državnog interesa, može se uspostaviti samo pravovremenim provedbama upisa o relevantnim činjenicama u jedinstvenu i preglednu bazu podataka. O učinkovitom i zakonitom upravljanju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, dužan je skrbiti vlasni – dakle država. O uspostavi brzog, učinkovitog i preglednog, a ujedno i javno dostupnog preglednika naplate naknada za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, u konačnici ovisi i uspješnog provođenja poljoprivredne politike u cjelini.

Amandman IV.

Članak 24. briše se

Obrazloženje:

Među promjenama koje bi trebalo uvesti u odnosu na način upravljanja, raspolaganja i korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države je i način naplate naknade za korištenje, kao i način evidencije i kontrole naplate. Postojeći sustav je nepregledan i neučinkovit, te ne omogućava učinkovitu kontrolu, niti od strane nadležnih državnih i drugih javnih tijela, a niti od strane javnosti. Učinkovita kontrola na razini državnih tijela i drugih tijela javne vlasti, test je postojanja pravne države i vladavine prava. Postojeće stanje je takvo da smo upravo u tom dijelu propustiti osmisliti i uspostaviti odgovarajuće mehanizme. Nepostojanje preglednog sustava za nadzor naplate, podloga je za brojne koruptivne prakse uslijed kojih država gubi značajan dio svojih prihoda. Slijedom navedenog, umjesto definiranja postotka koji pripada državnoj razini u odnosu na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, naknada za korištenje treba pripadati onome tko je vlasnik zemljišta, a evidencija o iznosima i naknadama mora se voditi na jednom mjestu. S obzirom da se u postupku dodjele poljoprivrednog zemljišta na korištenje određene provedbene radnje oslanjaju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, država iz iznosa naknade određeni dio može po naplati naknaditi jedinici lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave.

Amandman V.

U članku 25. stavak 5. izvornog članka 50. mijenja se i glasi:

„(5) Resorno ministarstvo nadležno za ustroj i vođenje javnog registra poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države te drugih evidencija i upisnika, dužno je nadležnom državnom odvjetništvu dostaviti podatke o dospjelom dugovanju za sve oblike raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, zajedno sa svim potrebnim podacima koji su potrebni za pokretanje odgovarajućih postupaka prisilne naplate, i to svake godine do 31. ožujka za prethodnu godinu.“

Obrazloženje:

Učinkovita kontrola naplate naknade za korištenje i zakonitosti korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a time i zaštita javnog i državnog interesa, može se uspostaviti samo pravovremenim provedbama upisa o relevantnim činjenicama u jedinstvenu i preglednu bazu podataka. O učinkovitom i zakonitom upravljanju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, dužan je skrbiti vlasni – dakle država. O uspostavi brzog, učinkovitog i preglednog, a ujedno i javno dostupnog preglednika naplate naknada za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, u konačnici ovisi i uspješnog provođenja poljoprivredne politike u cjelini. Ovaj model polazi od ustrojavanja i vođenja jednog jedinstvenog javno dostupnog registra poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, u kojem su upisani i javno objavljeni svi podaci koji se odnose na samo poljoprivredno zemljište, kao i podaci koji se odnose na korisnika, uključujući i javno dostupne akte na temelju kojih je poljoprivredno zemljište dodijeljeno na korištenje te podatke o iznosima naknade koji su određeni te naplaćeni ili u postupku prisilne naplate. Takav registar ustrojava i vodi resorno ministarstvo, kao tijelo koje na državnoj razini skrbi o imovini u vlasništvu Republike Hrvatske.

Amandman VI.

U članku 30. stavak 8. izvornog članka 56. mijenja se i glasi:

„(8) Odluku o zakupu zajedničkog pašnjaka donosi općinsko ili gradsko vijeće, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba, na čijem se području zemljište nalazi na prijedlog nadležnog upravnog tijela tih jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave.“

Obrazloženje:

Hrvatska nužno mora krenuti putem ustrojavanja stalnih provedbenih tijela / odjela, uprava, sektora, te jačati njihove profesionalne kapacitete, provedbeno iskustvo te stvarati ujednačenu, provedbenu praksu. Kroz čitav Zakon o poljoprivrednom zemljištu, u provedbenom dijelu dodjele poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, postupak se oslanja na nekoliko različitih povjerenstava, povjerenstvo za zakup, povjerenstvo za prodaju, povjerenstvo za stupanje u posjed i dr. Pored navedenog, na temelju drugih zakona, primjerice Zakona o komasaciji, postoje i druga povjerenstva kao ad hoc tijela, poput povjerenstva za komasaciju. Takav model u izravnoj je suprotnosti sa staranjem profesionalne, učinkovite, ekonomične i racionalne javne uprave, stoga ga u potpunosti treba napustiti. Nakon donošenja Plana raspolaganja s poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu i donošenja drugih odluka koje su u nadležnosti predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ostale radnje trebali bi provoditi za to formirani upravni odjeli, unutar ureda za opće i pravne poslove ili nekog drugog odgovarajućeg ureda. U slučaju nepostojanja potrebnih kapaciteta na razini pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, takvi odjeli / tijela mogu se formirati kao zajednički za nekoliko jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s posebnim zakonima (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi kojima se predviđa takva mogućnost. Formiranje povjerenstva za zakup te drugih povjerenstava u okviru ovog zakona, slabi se učinkovitost ostvarivanja ciljeva koji se žele ostvariti davanjem poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na uporabu i korištenje fizičkim i pravnim osobama.

Dalija Orešković, zastupnica u Hrvatskom saboru

